

Mojek vsek četrtek in
vse s poštnino vred ali
v Mariboru s pošiljanjem
na dom za celo leto 12 din.,
pri leta 7 din., četrt leta
1 din. Jeven Jugoslovje
15 din. Naročnina se pošlje
z "Pravništvo Slovenskega
Gospodarja" v Maribor, Koroška cesta 5.
Din so določila do odpo-
vodi. Naročnina se plačuje
v naprej.

Telofon interurban št. 113

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo: Koroška cesta
št. 5. Rotopisi se ne po-
čajo. Upravnih sporočil
na naročnino, incerete in
reklamacije.

Cene inceratom po dogovoru. Za večkratne oglaševane
primere popusti. Nepristojne
reklamacije so poštnine
proste.

Čekovni račun poštega
urada Ljubljana št. 10.000.

Telefon interurban št. 125.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO.

44. štev.

Maribor, dne 2 novembra 1922.

56. letnik.

Od 1. novembra naprej stane posamezna številka «Slovenški Gospodar» 1 dinar; «Straža» 75 para.

Pilipov J.:

Jasni opomini.

Zadnje dni sta se izvršila izven naše jugoslovanske države dva dogodka, ki moreta naše krščansko kmetsko delovno ljudstvo močno zanimati.

Na Dunaju je socijalna demokracija s svojim tovarniškim mestnim delavstvom in ostalimi svojimi pristaši nepravila čisto posebno manifestacijo.

Rekvirirat gredo.

Vodstvo industrijskih socijalno demokratskih slojev je mobiliziralo svoje, vojaško organizirane člane ter napravilo z njimi veliko vajo, kako gredo nasilno rekvirirat z Dunaja preko Dunava na rodovitno polje ob meji Čehoslovaški. Nasproti jima pride oborožena sila kmetov, ki skušajo z oboroženo silo organizirani ta napad zabraniti. Razvijejo se boji in vodstvo z Dunaja zmaga s svojimi socijalno demokratskimi organizacijami.

Drugi slučaj.

Naši sosedje Italijani po končani svetovni vojni ne morejo priti do pravega miru. Ni jim dovolj, da so opearili Slovence, Hrvate in tudi Srbe ter nam vzeli cele dele našega ozemlja, tudi med seboj imajo prepire in stalne umore, poboje in požige. Organizirali so se takoj imenovani fašisti (Fascis je sveženj dobro zvezanih part). — Mislite na Svetopluka in njegovo oporočo ter prilik o zvezanih palicah, ki so skupaj nezljomljive!). Ti fašisti so se napravili, kakor država v državi. So posebna bojna organizacija, ki dela čisto po svoje in se ne zmeni ne za vojsko, ne za minstre, ne za razne politične uradnike.

Fašistovska organizacija je tudi te dni mobilizirala in teh elementov je prišlo baje v Neapoliju skupaj do 30 tisoč. Sedaj so se nenadoma nasilno polastili državne uprave v srednji in gornji Italiji. Kako bode ta reč izpadla, boste čitali med dnevnimi novicami.

Za naše ljudstvo pa je važno, da vidi, kako je razmeroma majhna peščica dobro organiziranih kričačev in preteče iz mest zamogla priti tako hitro do moči in veljave ter strahuje tudi naše goriške in istrske slovenske brate.

Vzgledi od prej.

Enake vzglede, kakor sta ta dva najnovejša, imate iz zadnjih let po Evropi več. Vsi so zelo poučni in naši ljudje morajo malo odpreti oči in misliti!

Na Ruskem je bilo komaj 2 odstot, to je med sto Rusi sta bila dva organizirana pri boljševikih. In zmagali so s svojo trdno in odločno organizacijo boljševiki.

Na Bolgarskem izvršuje vso vlado v imenu dobro organiziranega kmetskega ljudstva vseučiliščni profesor Stambulijski. Oficirji in meščani ter prejšnji politiki celo Wranglovi so skušali uničiti in pregnati to vlado,

pa dosedaj se jim to ni posrečilo. Če izobraženi voditelji v slučaju nevarnosti pokličejo kmetsko ljudstvo, pa pride mahoma tisoči in tisoči, da stojijo za svojimi voditelji.

Na Bavarskem so se kmalu po prevratu komunisti polastili glavnega mesta in več drugih mest in krajev. — Dobro organizirani krščanski kmetje pa so jim v najkrajšem času iztrgali oblast. Tako se je posebno pokazala dobra organizacija nemškega krščanskega kmetskega ljudstva.

Kaj pa pri nas?

Pri nas še nismo tako daleč, da bi posamezne stranke ali klike posegale po državni moči preko parlamenta in preko državne uprave. Ali kdo nam jamči, da tuji vzgledi ne mikajo častihlepežev, da bi skušali s silo ohraniti nadoblast, ako je drugače ne dobe?!

Tudi mi imamo že po vzgledu laških fašistov začetke organizacije, ki si tudi lasti pravico presojati, ali je kdo pravi jugoslovanski državljan ali ne. Njihova sodba pa je ta: kdor ni s Pribičevičem in njegovo lažnjugoslovansko, v resnicu le velesrbsko in protikrščansko politiko, ta ni pravi državljan. Kdor se poteguje za avtonomijo, kdor je nezadovoljen s sedanjem korupcijo, ta je že po njihovem mnenju sovražnik jugoslovanske države. Ta organizacija uživa naravnost podporo demokratskih ministrov iz drž. sredstev. Imenuje se pa kratko «Orjuna», to je «organizacija jugoslovanske nacionalne omladine. Pripadajo ji večinoma delamržni plačani kričaški študentje, ki so vražijo tudi vse, kar je krščanskega. Zato so že po Dalmaciji skušali strahovati naše pristaše in na Hrvatskem so v nekem mestu z revolverji in batinami razgnali socijalno demokratični shod. Torej tudi pri nas, v naši državi že pričenjajo!

Kaj sledi iz tega?

Krščansko kmetsko ljudstvo se mora zavedati, da je treba močne, trdne in delavne organizacije, ki stoji posorna in samozavestna, svesta si svoje moči in svojih pravic za svojimi voditelji. Rečemo vam: ni zadosti, ako pridete enkrat na leto na shod, ki ga sklice mogoče ta ali oni politik-mandator v fari. Ljudstvo mora samo se zavedati pomena organizacij, mora se uriti, zato sedaj povsod obnovite naše organizacije, naše krajevne strokovne Kmetske zveze, naše Viničarske zveze, naše Obrtnike zveze. Živahnno naj posebej delujejo naši Orli in mladenične in deklkiške zveze. Trdni, sklenjeni, pripravljeni moramo stati v obrambo svojih načel in pravic. Kdor samo v započinku za pečjo sedi in tarna, tega teptajo in zlorabljo vsi! Pazite, da vas drugi ne prehitijo in ne prevarijo. Izgubljenia stvar se mnogo teže zopet pribori, kakor obstoječa pravica ohrani! Naj nam bodo opisani dogodki jasen in svarilen vzgled, da je treba biti pripravljen v obrambo svojih koristi! Dobro je, če nasilja ne bo, ali boljše je, da smo mi na vse pripravljeni. Organizirajo se celo roparji in tatovi, naše ljudstvo pa se za svoje koristi in obrambo svojih pravic in svojih načel ne bi? Ali ne vidite, kako velikansko škodo že imamo samo od tega,

«Kaj bodo ljudje rekli? Ti se bodo kmalu privadili, gospod oskrbnik, četudi se jim bo od začetka zdele čudno, da ženska vozi mleko. Vaši odjemalci bodo z menoj zadovoljni, to vam obljudim!»

Oskrbnik se je udal. Kdo bi se tudi mogel ustavljati prosečim pogledom, temu prepričevalnemu pogovarjanju?

Imel je itak sočutje z ubogo ženo. Drugo jutro je že Tončka napregla svoje konje, naložila mleko in se odpeljala v mesto med posmehovanjem in krohotom poslov.

Odtod torej velikansko začudenje, ko se je prikazal na cesti ženski voznik. A Tončka je dobro računalna. Prvi dan je vse letelo skupaj in gledalo za njo z odprtimi ustmi; drugi dan so se še nekoliko ozirali, in tretji dan pa so se že na njo navadili in se niso več zmenili za njo.

Oskrbniku ni bilo treba obžalovati, da ji je zaupal. Ohranila mu ni samo starih odjemalcev, ki so že hoteli odstopiti zaradi malomarnosti in neprijaznega obnašanja njenega moža, ampak mu je pridobil še precejšnjo število novih. Seveda je rastel tudi njen zasluzek. Točno je prihajala domov in lepo ravnala s «svojimi» konji. Posli se niso nič več norčevali iz nje, ko so videli, koko odločno opravlja ženski voznik svojo službo. In kar je bilo največ vredno, pravi vzrok Kobarjeve odpustitve iz službe je ostal skrit. Kdo bi si mogel misliti, da bo oskrbnik vzel v službo ženo, katere možga je goljufal?

Seveda je bilo za Tončko silno težavno, poleg te službe opravljati še gospodinjstvo in vzgajati otroke. K sreči ji je najstarejša hčerka pri tem že zdatno pomagala.

Kobar pa je divjal v svoji jezi. Vedno je trdil, da ga je Tončka sama rada, z zvijačo spravila iz službe.

«Storila sem to v twoj korist, da bi ti rešila dobro ime», mu je zatrjevala.

«Ne, ker si me zavidala za moj zasluzek in si ga hotela sama imeti», je odgovarjal zaslepljen mož. «Toda,

ker se je toliko nezavednežev dalo zadnjč pri volitvah zapeljati?! Ali naj zopet bomo glasovi vpijočega v puščavi?

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Pred paradami na Kumanovem je morala vlada na zahtevo Ljube Davidoviča, ki je ob volitvah skupščinskega predsednika dokazal, da ima večino demokratskega kluba na svoji strani, podpisati izjavo, da odstopi takoj po kumanovskih in praških proslavah. To izjavo ali protokol je podpisal tudi Pašič, sedaj se pa že vidi, da se tudi tokrat ne da zanašati na njegov podpis in na njegovo besedo. Pašičeva vlada se hoče obdržati na površju dokler le mogoče, obeta izvedbo zakona o vojnih odškodninah in pri tem računa Pašič na dobičkažljnost vladnih pravakov, ki ne bodo hoteli iz vlade, dokler seše da kaj zaslužiti na račun vojnih oškodancev. Drugače pa so odnosaji v vladnem taboru slabši od dneva do dneva. Vse križem se prepira, obtožuje in napada. Radikalni listi napadajo vojnega ministra generala Vasiča, da je kupoval streliivo na Dunaju nalašč po najvišji ceni ter pri tem v svojo in posredovalniško korist oškodoval državo za dobrih 30 milijonov dinarjev, hudo napadajo tudi vladne muslimane, češ, naj se poberejo tudi iz vlade, ker niso hoteli priti na kumanovsko proslavo itd.

Kumanovska proslava je bila prava slika žalostne beogradske politike, bila je samo neka službena parada Pašiča in oni, ki so za idejo kumanovske bitke in zmage mnogo pretpreti in žrtvovali, so ostali doma, paradirali so pa največji nasprotniki jugoslovanske enakopravnosti in sloge. Predsednik demokratskega kluba je sklical za 4. novembra ob 10. uri predpoldne sejno, ki bo zelo važna. Sklepal bodo o ostavki vlade in o razcepku koalicije. Kakor se čuje, bo Davidovič trdovratno ostal na svojem načelu in na danih obljudbah, da morajo demokrati ministri odstopiti.

Skupščina se ima zasesti dne 6. novembra in Davidovičeva skupina si prizadeva, da dovede vladno križo do tega dne na višek in vsi kolikor toliko trezni beogradske listi so že mnenja, da potem ni drugega izhoda kot volilna vlad, katero bi sestavil g. Davidovič ali pa g. Protić.

Iz Varšave se je povrnilo naše odposlanstvo, ki poroča, da je sklenjena med našo državo in Poljsko trgovska pogodba, ki velja najprej za eno leto ter se potem vedno lahko podaljša. Po tej pogodbi je zagotovljen uvoz našega vina na Poljsko, ki je bil doslej prepovedan. Dogovoren je tudi uvoz poljskega sladkorja v našo državo. Poljska je letos pridelala 100.000 vagonov sladkorja, ki bo pri nas za nekaj dinarjev cenejši, kakor je češki ali drugi sladkor.

Proslave četrte obletnice češkoslovaške republike se je udeležilo 77 poslancev iz Beograda pod vodstvom

če misliš, da se bom sedaj udal, kot težak težko dela in ti dajal v roke vsak vinar, se motiš! Zdaj ravno ne bom prav nič delal. In hranilno knjižico mi mora tudi dati, takoj! Jaz imam ravno tako pravico de njo, ko ti!«

«Najbolj imajo pravico do nje najini otroci», mu mirno odgovori Tončka. Za nje sem naložila prihrank mojih rednikov in tiste, ki sem jih sama spravljala skupaj v mladosti in prva zakonska leta, in dostikrat sem si morala veliko pritrgrati, da se jih nisem dotaknila. Pusti jim to, Franc! Saj je itak malenkost, pa vendar jim bode omogočilo, da bodo ložje našli pot v življenju!«

Franc ni hotel odstopiti od dozdevne pravice, divjal je in strašno razsajal. Tončka je ostala nepopustljiva. Ni mu sicer vraca zmerjanja, s katerim jo je obsipaval, vendar pa se ni dala omehčati, da bi ustregla njegovi želji. In ko ji je grozil, da bo pretepel, se ni ganila. Mirno mu je zrla s svojimi še vedno čistimi očmi v njegove, da je moral povesiti oči in mu je omahnila roka, ki jo je že dvignil k udarcu.

V svoji trmi se res zanaprej ni dotaknil nobenega dela, s svojimi domačini je govoril le najpotrebnejše in je prihajal v hišo samo jest. Ni hotel gledati, kako se trudijo žena in otroci, da bi mu napravili hišo prijetno. On je pohajkal in popival po krčmah s svojimi prijatelji, ki so se mu od začetka dobrigli, da bi ga še bolj priklenili na sebe. Toda kmalu so se ga navegličali. Prišlo je do prepira in slednjič do pretepa, kjer so Kobarja tako hudo zdelali, da so ga nezavestnega prinesli domov.

Zdravnik je izjavil, da so mu polomili rebra in poškodovali hrbenico. Več mesecov je moral Franc ležati v postelji. Tončka mu ni nicesar očitala. Ljubeznivo mu je stregla z otroci. Toda vsa ljubezen in skrbna postrežba ni mogla zabraniti posledic: Franc je ostal pohablen. Ko je slednjič vstal iz bolniške postelje, ni mogel drugače hoditi, kakor le s pomočjo bergelj.

(Konec prihodnjic.)

Mlekarska Tončka.

«Ali je prelomil svojo obljubo?» vpraša Tončka.

Oskrbnik ji prikima. «Nova svota je večja od prve teče nevollno, »in vi boste razumeli, ljuba žena, da mu pri teh razmerah ne morem več zaupati.«

«Vi ga hočete odpustiti! Moj Bog, kaka sramota! Oče mojih otrok — tat!«

«Ne, pomirite se, na vaše otroke naj ne pride slabglas, zato sem vas poklical semkaj. Hočem se z vami posvetovati, kako bi se dala stvar uređiti, da ne bi vzbudila nobene pozornosti. Obdržati ga nikakor ne morem, toda vi lahko morebiti tako uravnate, kakor bi sam rad zapustil službo.«

Tončka naenkrat odločno vstane. «Veste kaj, gospod, vzamite mene namesto njega v službo.«

Oskrbnik jo začudeno pogleda.

«Vi mislite, da se mi mesa? O, ne! Dobro vem, česa vas prosim. Pomislite, zasluzek od dela na polju mi že dolgo ne zadostuje več. Moj mož ničesar več ne prispeva h gospodinjstvu. Otroci potrebujejo vedno več, a njihove dedščine se ne bi rada dotaknila, a revščina je tako brida. Dobrodošel bi mi torej bil večji zasluzek in prodaja mleka bi bila tak zasluzek. Goljufije se vam pri meni ni treba bati, vsak vinar vam bom veden oddala. Tako bi se dala cela zadeva najbolj zakriti. Vsak vaščan ve, da je moj mož precej zanikern, in bodo imeli to za vzrok, da sem jaz stopila na njegovo mesto. Ničče ne bo mislil na kako ponevčrenje od njegove strani.«

«Da, to je vse dobro in lepo, ljuba žena. Prepričan sem tudi, da vam lahko mirno izročim največjo svoto, toda, treba je še marsikaj drugega pomisliti. —

«Vi dvomite morebiti, da bi mogla jaz strahovati konje? Toda vi veste že sami dobrot, da sem jih večkrat imela v rokah. Saj sem svojih par njiv vselej

skupščinskega predsednika dr. Lukiniča. Predsednik češkoslovaške republike Masaryk je sprejel jugoslovanske poslance ter naglašal v svojem govoru: «Vi in mi imamo naloge z vzgledno upravo uvesti v državi red. Oboji imamo veliko odgovornost za to radi predsedkov o državniški nezmožnosti Slovanov. Oboji moramo z delom dokazati, da smo Slovani sposobni ustvarjati in voditi države. Beograjski oblastniki dr. Lukinič, minister Kumanudi in drugi niso zarudeli pri teh besedah, ker so izgubili čut za to, da baš oni s svojo slabo upravo ne poznajo nobene odgovornosti ter da so v glavnem krivi vseh predsedkov.»

ITALIJA.

Italija je v rokah fašistov in kralj je poveril sestavo nove vlade — fašistovskemu voditelju Mussoliniju. Voditelji drugih meščanskih strank, ki so poprej gojili fašizem, da imajo orožje proti delavskim strankam, so danes brez prave moći — dete je očetu zrastlo preko glave in tako je Italija na pogubnosni poti nereda in zmede. Fašisti so izvedli pravo mobilizacijo in sedaj zasedajo oblasti po južni Italiji še precej mirno, na severu in po Primorju pa tudi nasilno. Zlasti po Trstu so rogovili ter začigali socialistične in slovenske liste. Kakršen je ves pokret, tak je tudi politični program fašistov. Zahtevajo namreč, da se uničijo vse pogodbe, sklenjene med Italijo in Jugoslavijo glede Dalmacije in Reke, potem odklonitev vseh razočaritvenih dogоворov in proti temu veliko povečanje italijanske vojske in brodovja. Fašisti se hočejo vmešati tudi v orientalske zadeve, da tam zadostijo svoji bojažljivosti.

ČEHOSLOVAŠKA.

Radi izredno visokega porasta čehoslovaške krone, ki je zrasla mnogo preko svoje notranje vrednosti, je nastala v češkem narodnem gospodarstvu kriza, ki grozi s pogubnosnimi posledicami. Na tej krizi trpi vsa industrija, trgovina in deloma tudi obrt, zlasti pa je ogrožena vsa industrija, ki dela samo za izvoz. Sosedje niso v stanu plačevati dragega češkega blaga. Velika podjetja morajo omejevati svoje obrate in brezposelnost strahovito raste.

RUSIJA.

Zastopnik angleške vlade je v imenu Anglije, Francije in Italije izročil ruski sovjetski vladi povabilo k udeležbi na orientalsko konferenco, na kateri se bo razpravljalo o vprašanju morskih ožin. To bo prva konferenca, kjer ne bodo zmagovalci in premaganci, temveč enaki med seboj v skupni želji po ugodni in mirni rešitvi vzhodnega vprašanja, ki je raztrgalo že lep del mirovnih pogodb.

TURCIJA.

Kmalu bo konec dvojne vlade. Sultan bo najbrž že sedaj pristal na angorsko, to je Kemal pašino vlado, ki naj pomeni edino oblast v Turčiji.

Tedenske novice.

Radi praznika je izšel tokrat »Slovenski Gospodar« samo na štirih straneh.

Franc Cerjak †. V četrtek, dne 26. m. m., ob 6. uri zvečer je v Kostrivnici po daljsem bolehanju v 64. letu svoje dobe preminul tamkajšnji občepričljeni kaplan g. Franc Cerjak. Rajni je bil rojen dne 30. januarja 1859 pri Sv. Antonu v župniji rajhenburški. Po dovršeni gimnaziji in triletni vojaški službi je vstopil v bogoslovje in bil leta 1888 posvečen v duhovnika. Služeval je potem kot kaplan v Rušah, kot kaplan in provizor pri Sv. Benediktu v Slov. gor., pri Sv. Marku niže Ptuja, kot kaplan in provizor v Poljčanah, od 1901 do 1910 v Šmarju pri Jelšah, od 1910 do 1922 pri Sv. Križu tik Slatine in od maja t. l. v Kostrivnici. Kjerkoli je v 34 letih svojega dušnegra pastirstva deloval, povsod si je takoj osvojil srca s svojo neprisiljeno ljubeznjivostjo, globoko pobožnostjo — sv. Alojzija so ga imenovali nekdaj Benedičani — in neumorno delavnostjo v cerkvi, šoli in ob bolniški postelji. Župnik ni hotel postati, češ, da kot kaplan lažje z nedeljeno vnemo skrbi za svojo in izročenih mu duš zvečianje. Zadnje poldrugo leto je zacet bolehati in hirati. Vdan v voljo božjo se je s skoraj neprestano molitvijo pripravljal ves čas na pot v večnost. V soboto, dne 28. m. m., ga je 12 duhovnih sobratov in mnogoštevilni prijatelji spremļjalo v Kostrivnici na zadnji poti. Pogreb je vodil šmarski g. kanonik Ivan Bohanec, pretresljivo slovo pa je v cerkvi svojemu dolgoletnemu kaplanu in prijatelju govoril g. nadžupnik Franc Korošec. Pri pogrebu je prič nastopil tudi mladi kostrivniški Orel, katerega člani so rajnega požrtvovanega delavca na polju krščanske prosvete nosili v njegov zadnji zemski dom. — Bodl Gospod blagemu rajniku dobrotljiv Plačnik, spoštaniam rodbinam njegovih sorodnikov pa ob bridki izgubi usmiljen Tolaznik!

Smrtna kosa. V petek, dne 27. oktobra 1922, smo spremili k zadnjemu počitku gospo Julijano Slaček, posestnico v Zimici pri Sv. Barbari. Pokojnica je bila blaga mati, dobra gospodinja in znana dobrotnica vseh siromakov, ki niso nikoli zamanj trkali na njena vrata. Bog ji stotero povrni na onem svetu, tu pa ji bo ohranjen večni spomin in hvaležnost.

Demokrati in samostojneži v najtesnejšem objemu. V Ljubljani je ustanovil svojčas dr. Žerjav Zvezo slov. zadrug proti sicer liberalni celjski Zadružni zvezi, katere voditelji niso hoteli »njega« brezpogojno ubogati. Kot ravatelj te Zvezze in njene članice zadruge »Agromerkur« je tako vzorno gospodaril, da je Agromerkur z veliko izgubo propadel, on sam bil obsojen na pol leta ječe, Zveza slov. zadrug pa hirala in životarila brez prave podlage. Ta zveza ne ve, ali naj zastopa samo mestne interese, ker zdrave posojilnice le stare, mestne advokatske posojilnice ali naj tudi malo »pospešuje« kmetsko zadružništvo, ker ima nekaj slabih konkurenčnih Reiffesenov na deželi

kot članice. Cel položaj je naenkrat razčistil g. Stibler, zet ministra Puclja, ki je a la dr. Novačan že bil pristaš vseh strank, z nasvetom, da naj samostojneži osvojijo to Zvezo. Rečeno, storjeno. Pred par dnevi se je naskok izvršil in pri volitvi načelstva in nadzorstva so sporazumno izvolili mladini Žerjavovci in samostojneži — Štiblerja. — Štibler ima »svojo« Zvezo, mogoče bo prevzel vodstvo iste, ker ga v Celju, kjer ni zapustil najboljših spominov, ne marajo, v Beogradu pa bo Pucelj kmalu doigral; na vsak način pa bodo morali Celjanji računati s Samostojno-demokratsko Zvezo, katera bo »mogoče« boljše delovala, ko od Štiblerja svojčas ustanovljene posojilnice — ali pa tudi ne. Mesto zblžanja se snujejo nove politične Zadružne Zveze, razcepljenost v zadružništvu se veča, a tudi to ne bo pomagalo Samostojnežem, nad katerimi je ljudstvo že izreklo svojo sodbo.

Puceljevo protiversko delovanje. Samostojneži, čim so stopili v beograjska zbornico, so kmalu pokazali svojo protikatoliško barvo. Dovolj je omeniti le »kancelparagraf«, ki je bil sprejet na predlog samostojnežev. Ta paragraf, ki odreka katoliškim načelom pravice uveljavljenja v javnosti in državljanke pravice katoliškemu duhovništvu, se vsled naše odporne moći sicer ne more izvrševati, vendar pa je že sam poskus kulturnega boja, ki so ga izvzeli samostojneži, vse odsodbe vreden. Navajati razno drugo protikatoliško ruvanje SKS bi bilo preobširno, pride pa vse na dan. Za danes beležimo najnovješi Puceljev protiverski nastop pri sestavi »Pravilnika za srednje kmetijske šole«. V tem pravilniku se navaja 35 raznih šolskih predmetov, med njimi pa ne najdemo veronauka. Za veronauk — po Puceljevem mnenju — ni prostora niti med neobveznimi predmeti. Na Pucelja torej pada žalostna slava, da je on ustanovil prvo šolo (srednja kmetijska šola v Mariboru) v Sloveniji brez verskega pouka. Še več. Pucelj celo prepoveduje obisk sv. maše ob nedeljah in praznikih dijakom njegove šole in sicer po čl. 43 tega pravilnika, kjer pravi, da ne sme nobeden dijak niti ob nedeljah brez posebnega dovoljenja iz šolskega poslopja. — Liberalnemu ravnatelju je torej dano na voljo, ali dovoli komu obisk sv. maše ali ne. Tako so naši samostojneži, kakor v vseh vprašanjih, tako tudi v vprašanju veronauka prodali slovenski narod in njegova sveta verska načela beograjskemu centralizmu in balkanizmu. Naše ljudstvo jih bo pri prihodnjih volitvah sodilo tako, kakor zasluzijo izdajice ne samo le političnih in gospodarskih, marveč tudi verskih pravic slovenskega naroda.

Veliki samostojnež »obrtnik« in trafikant Jurkovič v Gor. Radgoni farba sedaj invalida po gornjeradgonskem okraju. Sklicuje sestanke invalidov in jim obljuhuje zemljo kmetskih posestnikov ter veliko denarno podporo. Jurkovič bi baje rad postal poslanec tega okraja in skuša Nemca in gornjeradgonskega Korošca odriniti od kandidature. Sicer pa se slišijo razne lepe reči o Jurkoviču in njegovem delovanju. Zgodba o skritem tobaku na diljah Koroščeve hiše, njegove »rekvizicije« itd., vse to postaja očito. — Po Jurkovičevi krividi je naš sodni okraj brez tobaka za pipe. Oddaljeni trafikanti hodijo zastonj k Jurkoviču. Jurkovič se je vsilil za glavnega trafikanta, a ni hčer mu ne zaupa denarja, sam ga pa nima. Zategadelj pri nas ni tobaka. Pravijo, da se je Jurkovič sedaj zvezal z ljutomerskim židom Rosenbergom. Ta mu bo posodil denar in bo tudi vlekel velik del profita. Lepe reči o tem samostojnem dervišu prihajajo na dan.

Vlada ima denar. Minister za javna dela je dovolil 22 milijonov kron za dovršitev kraljevske palače v Beogradu. Ne smemo pozabiti, da se bo dajalo za Pantheon — veličastno stavbo, ki bo shranjevala kosti zasluznih mož, vsako leto kar 120 milijonov, poslanci, ki so šli v Prago na proslavo, dobijo poleg vseh svojih prejemkov še 300 čeških kron — to je 2400 naših na dan, oni, ki so šli na Kumanovo, pa poboljšek od 180 dinarjev dnevno; nadaljnso so izdali za sokolski zlet v Ljubljani še en milijon kron, samo za žive mrliče med državnimi nameščenci in invalidi ni denarja. Še le po dolgem posvetovanju je vladova dovolila invalidom, da zborujejo v nedeljo v Beogradu, ni pa dovolila v Beogradu čakati na izpolnitve svojih zahtev in sama jim je dala vožnjo zastonj nazaj, da se ji izgubijo izpred oči.

»Mörska krajina« je naslov liberalnemu lističu, katerega izdaja Žerjav somišljenik notar Koder v M. Soboti v taki slovenščini in s takim pravopisjem, da je sramota. Kot slammati mož figurira liberalni madžaron Kühar iz Markiševca. Svojo liberalno barvo previdno skriva, javna tajnost je, da je list in urednik plačan od demokratov v ta namen, da dobi med prekmurskimi Slovenci nekaj glasov za demokratsko stranko. Prekmurci se dobro spominjajo, kako so blatili liberalci g. Klekla radi »Novic«, katere so pisane v prekmurskem narečju, a s slovenskim pravopisom, dobro se spominjajo, kako psujejo vse krščansko misleče Prekmurce, ki nočejo tako plesati, kakor gode notar Koder in liberalni učitelji, kot madžaroni v Švercerje, zato rečemo: Proč s tem liberalnim listom, ki ima Prekmurce za norca, ki pomaga nikdar sitemu krčmarju Küharju polniti njegove žape.

V slovenograškem okraju sta se vršila v nedeljo, dne 29. t. m. shoda SKZ v Podgorju in Sv. Miklavžu, katerih so se kljub skrajno slabemu vremenu udeležili najuglednejši možje in mladeniči iz obeh župnij. Poslanek Vlad. Pušenjak je poročal o političnem in gospodarskem položaju ter o načrtu novega davčnega zakona. Izrekla se je zaupnica Jugoslovanskemu klubu in oster protest proti prestavi šolskih počitnic in novemu davčnemu zakonu. Tekmovanje za centralizem med učiteljstvom. Iz Hajdine proti Ptiju nam poročajo: Med našim učiteljstvom je plemenito tekmovanje, kdo se bo bolj dopadel centralističnemu Beogradu. Odlikujeta se novodošli učitelji v drugem, ozir. v četrtem razredu. Kakor bi se kosali med seboj, s tako naglico hočeta vzeti razredu verski značaj, sploh vse, kar spominja na krščanstvo. Otroci se doma tožijo, da niti pri vstopu niti pri odhodu imenovanih uči-

teljic ne smejo pozdraviti s »Hvaljen Jezus«. Na dvorišču in hodniku tudi drugo učiteljstvo kaj nerado sliši ta kršč. pozdrav. Če otroci včasih le pozdravijo, jih kaznujejo z dolgo pridigo. Za odredbo deželne vlade, da je molitev pred poukom in po pouku obvezna, se gdč. iz drugega razreda tudi malo zmeni. Ljudje božji, ki imate še pamet v glavi, povejte, ali se ne sliši to ravno tako, kakor: križ iz šole? Učiteljice so bolj radikalne. Iz src je treba Kristusa, iz nežnih src otroških. Kruhoborka — sokolica — ptica roparica, hujša kot bi bila janičarka! Res je žilav bič, ki ga vihta prosvetni »pratemni« minister nad učiteljstvom če ne pleše tako, kakor on gode, a toliko značajnosti biveri starši le zahtevali od našega še slovenskega učiteljstva, da verske svetinje, ki je je samo že zdavnata prodele za Judeževe srebrnike, ne blati še na naših otrocih, sicer bi se jim jerbas s kruhom utegnil ob svojem času obesiti nekaj višje, če že ne odvzeti. Da pa sta obe vščani občini proti takemu načinu šolnikovanja soglasno sprejete protestne izjave poslali višji oblasti, naj se učne »sile« nikar ne jeze. Če centralizem ostane, bo začasni voditelj lažje imenovan za nadučitelja, učiteljice-sokolici bota pa gotovo definitivni. Ali, zlomka, kaj pa če se udejstvijo: človek obrača, Bog pa obrne? S centralizmom bodo propadli v jamo vsi slepcii, četudi se bahači s sokoljimi očmi. Ljudstvo slovensko, tudi na Hajdini, ti pa tudi odpri oči, da viši, kaj ti prinaša, česa te hoče oropati centralizem v državi! V avtonomiji je slovenska bodočnost.

Slov. krš.-soc. zveza v Ljubljani ima svoj občni zbor 13. in 14. novembra. Ker osrednja zveza naših krščanskih izobraževalnih organizacij obhaja letos 25letnico svojega obstoja in plodonosnega dela, stopa ta občni zbor iz okvirja takih vsake leta običajnih zborovanj. Omenjena dneva sta namenjena posvetovanjem o smernicah ljudo-izobraževalnega dela v sedanjih razmerah, o njegovih učinkovitih sredstvih ter o načinu, kako bi se naj to delo poživilo, poglobilo in razširilo. Pravi prijatelji ljudske izobrazbe bodo dobili pobudo, da se kot izobraževalni delavci med ljudstvom s podvojeno vnemo oklenejo svoje velike naloge. Zato bi bilo želeti, da bi ljudski izobrazbi posvečena dneva (13. in 14. november) v Ljubljani zbrala čim največje število prijateljev krščanske ljudske izobrazbe. Odbor Slov. krš.-soc. zveze za Štajersko je v svoji seji v pondeljek, 30. oktobra, sklenil priporočiti izobraževalnim društvom, včlanjenim v štajerski zvezi, da po možnosti pošljejo zastopnike na občni zbor osrednje Zveze v Ljubljani 13. ali 14. novembra.

Notarska in odvetniška tarifa. »Uradni list« pokrajinske uprave za Slovenijo objavlja v svojem broju z dne 28. oktobra 1922 naredbi ministra pravde z dne 14. oktobra t. l. o notarski in odvetniški tarifi. Naredbi podrobno določata, kakšno plačo, oziroma nagrado smejo notarji in advokati zahtevati za poedine svoje posle. Opozorjam na to številko »Uradnega lista« ter priporočamo, da se skrbno ohrani. Kdor ima kaj opraviti v notarski ali advokatski pisarni, naj pazljivo pogleda v ministrsko naredbo, da ne bi vsled pomote več plačal, nego je v naredbi določeno.

Na naslov mariborskega okrajnega glavarstva. V Mariboru ni več strogega pasjega zapora, istotako ne v šentlenartskem sodnem okraju, samo v mariborski okolici med mestom in do začetka šentlenartskega okraja pa je strogi pasjni zapor iz neznanega vzroka. Gospodarji psov morajo plačevati že dokaj časa zelo visoke globe in so skrajno nevoljni na zapor. Mariborski okoličani se obračajo tem potom na mariborsko okrajsko glavarstvo, ki sicer redno posluša klice in prošnje obmejnega ljudstva, naj ukine v mariborski okolici pasjni zapor.

Novice iz Svečine. Tu je nagle smrti umrl Josip Paskolo, ki je bil nekdaj, posebno ob začetku svetovne vojne, hud nasprotnik Slovencev. Očitalo se mu je, da je povzročil leta 1914 preganjanje in arretacijo vnetega na rodnjaka č. g. Vida Janžekovič in več drugih obmejnih Slovencev. Paskolo se je sicer po preobratu priklopil najprvo demokratski stranki, a pozneje so ga sprejeli Mermoljevi samostojneži. Zadnji čas pa je mož opustiti politiko in je bil miren. — Poročilo zadnjega »Slov. Gospodarja«, da je trgatev v Slovenskih goricah že končana ne odgovarja istini. Tu v Svečini se imajo odlični vino gradniki, kakor g. Ferk, graščina, g. Šerbinek, g. Gaub, še vinograde polne grozdja. Tudi g. Galunder na Gaju še ni potrgal. Pri nekaterih bo trajala trgatev do Martino vega. — Sadje je še večinoma neobrano in ga je v nešem kotu zelo mnogo. — Wranglovci še vedno niso vzel slovo od nas. To je res šiba božja za naše kraje. Divjalo so, da bi delali čast afriškim Culukafrom.

Iz Ptuja. Vsak človek lahko sponzna, da nas kmene se danja vlada vodi v propast. Sicer pa ni čudno, če pridej v parlament mesarji, mešetarji, žganjarji, in drugi tak klativitezi. Naj navedem samo en slučaj. Utrjen od opredkov, ki sem jih imel v Ptiju, sem stopil v gostilno k Zu pančniku. Pri mizi ugledam samostojnega Simoniča od Ši Urbana skupaj z nekim neznancem. K njima prisede Šimon Toplak iz Mostov. Začeli so čitati »Slov. Gospodarja«, zlasti notico o Puceljevi srednji kmetijski šoli v Mariboru. Simonič je pravil, češ, kaj je treba verouka in duhovnika v šoli. Dalje je trdil, da se mora v šoli učiti orati ne pa moliti. Mi, zavedni kmetje pa pravimo: če nas bodo učili orati samostojneži brez božjega blagoslova, bom zelo slabo jedli naš vsakdanji kruh. Še slabše pa bo, če bo naš učitelj oranja kakšen samostajni mehaniker. Hemonika-fabrikant Simonič naj rajše popravlja gramofon in stare

kemu ljudstvu utepsti stranko, katere niti sami ne razumejo. Vsi dobro podkovani pri kozarcu, napravijo kar v gostilni novo stranko. Javen shod so imeli v hiši Golobovi. Shod je bil polnošteviljen v šestih možeh. Potem so imeli predavanje v hiši Hrgovi, kjer je bila prej gos tilna, a ima sedaj zaprto. Ti Golob in Polaneč, vidva pa le rajši bolj na gospodarstvo pazita ter pustita stranke na stran, ker jih niti vidva ne razumeta. Može Dornovčani, ali si daste to dopasti? Predavanja so se udeležile tudi ženske in par frakarjev iz Ptuja. — Kmet.

Okraini cestni odbori — na delo! (Dopis iz Rečice ob Paki.) Naše okrajne ceste, katerih se moramo na postajo Rečica ob Paki posluževati, so v tako grozno slabem stanju, da se mora nehote ves promet ukiniti. Upoštevamo, da je glede neuporabnosti cest veliko krivo tudi letošnje neprestano deževno vreme. Pa te ceste bi ne bile tako slabe, ako bi se bile posule in bi bili okrajni odbori ob pravem času poskrbeli za potrebitno šoto. Niti toliko gramoza nimajo okrajni odbori na razpolago, da bi se vsaj globoki kologrizi sproti zagrebali. Ta opustitev pa je res skrajna malobrižnost teh odborov. Da se šoštanjski in vranski okrajni odbor le malo brigata za svojo cesto, je več ali manj umljivo, ker to cesto razvozijo edino le tovari iz zgornje Savinjske doline na postajo Rečica ob Paki. Okrajni odbor vranski sploh ne deluje več, gornje grajski pa samo životari in čez odborove seje ničesar ne ukrone. Edini odborovi sklepni pa ne bodo ceste popravili. Ni zadosti, da se je železniški promet radi zanemarjene uprave moral ukiniti in radi tega je trgovini in industriji zadal gospodarski polom. Železniških razmer mi ne moremo zboljšati, lahko pa prisilimo okraje, da bo dejno vsaj ti svojo dolžnost vršili in cestni promet vzdrževali, ker so jim dana za to sredstva, aka imajo voljo in brigo. Po današnjem stanju ceste pa lahko cenimo vso okrajno gospodarstvo in sramoten je za celi okraj takšen pojav. Pa ne samo cesta je slaba, enako vse varstvene odredbe na okrajni cesti. Cestne priranče so segnite in porušene. Okrajni most v Spodnji Rečici je že čez pol leta zaprt za promet. Nagnil se je v Savinjo in je vsaki čas pričakovati, da se zruši in povzroči veliko nesrečo, ako bi povodenj les tega mosta nanesla na ostale moste in jeze. Kdo bo v tem slučaju odgovoren? Mar višja sila? Ali naš okrajni odbor? V stari Avstriji je bil vsaj eden, ki je okrajne promete nadziral, danes nimamo nikogar, zato se ta javna prometna sredstva tako sramotno zanemarjajo. Že iz gospodarskih razlogov bi naj imeli okrajni odbori toliko vesti, da bi ceste vzdrževali. Pomislimo le, koliko trpi tovorna žival vsled slabe ceste in koliko dragih vozil in konj se vsled tega po nepotrebrem pokvari in obrabi. Vse naše prošnje do sedaj niso nič zaledle. Več kakor ogromnih okrajnih doklad ne moremo plačati. Zahtevamo pa lahko, da se za ta denar tudi kaj stor. — Edino, kar nam še danes preostaja, je, da se obrnemo na pokrajinsko vlado v Ljubljani in jo zaprosimo, da nemudoma ves svoj vpliv zastavi in prisili okrajne odbore k delovanju.

Klic iz blatne ceste. Iz Razborja pri Slov. Gradcu nam poročajo: Tudi pri nas se občina za ceste prav malo bri ga. Nekatere, na primer od Suhodola naprej proti hribu so v tako žalostnem stanju, da vozniki raje vozijo po njivah in travnikih kakor po cesti. Pa tudi nekaj mostov je zelo slabih in je zategadelj res nevarno, da bi se enkrat zgodila kaka velika nesreča. Kdo bo potem odgovoren? Upamo, da se naša občina vendar enkrat zdrami in posveti tudi cestam in mostom malo več skrb.

Mura dela v Apački kotlini ogromno škodo kmetom. Letos je Mura zopet odnesla veliko oroval rodovitne zemlje. Poslanci Slov. ljudske stranke so te dni poslali ministrstvu interpelacijo, v kateri zahtevajo, da se mora Mura na nevarnih mestih regulirati.

Izkaz darov za Dijaško večerjo. Živila je poslala konjiška nadžupnija in sicer 3 vreče pšenice, 8 vreč krompirja po eno vreču suhega sadja, fižola in jabolk. Posebno omeniti in drugim v zgodbi postaviti mora odbor Dekliško zvezo v Rečici ob Savinji, ki so k zadnjic izkazani sviš ſe nabrali 920 din., v celjem 6828 kron. In sicer: Urška Hribenska v Rečici 54 K, Marija Mikek v Prihovi 157 K, Frančiška Petrič 350 K, Micika Lužnikova na Homcu 240 K, Micika Prisljan, Dol. Suha 278 K, Lizička Matko na Čreti 244 K, Jožefa Fale na Pustempolju 250 K, Franica Irner v Trnovcu 300 K, Ančka Slatinsk in Marija Tratnik v Sp. Rečici skupno 440 K, Micika Hudoles, Nizka 272 K, Micika Hribenska, Varpolje 250 K, Marovt Angela, Vimpolje 90 K, Jožica Rakun, Poljane 582 K in Micika Partelj, Potok 124 K. Ko bi dekleta povsod posnemala Rečičanke in Iljčanke, bi bil odbor dobro preskrbljen za dijaško večerjo! — Konjiška nadžupnija je poslala razen že omenjenih živil 450 din. v denarju, med temi darilo 100 dinarjev od veleč. g. arhidikiona. Nek veliki prijatelj dijakov v Mariboru je daroval 250 din. Na gostiji Pečovnik—Planinšči v Rušah se je nabralo 218 din., na pogrebu g. Antonia Jerovšeka v Slov. Bistrici 190 din., na gostiji Mošet Jankota pa 110 din. Župljani na Vurbergu 140 din., Miloš Šmid, župnik v Solčavi 100 din. Peter Sadravec v Ormožu in Jožeta Majhen v Zgor. Jakobskem dolu po 50 din. Jager Avguštin, župnik v Galiciji 30 din., Jurij Mikolič, kaplan v Lučah 25 din. — Bog povrni vsakemu darovalcu tisočerokrat! Blagajnik Dijaške večerje, Cirilova tiskarna, Maribor.

Prijatelj izobrazbe. V nedeljo, dne 5. novembra t. l., ima krčevinsko izobraževalno društvo ob dveh popoldne svoj mesečni sestanek pri županu, g. Požauku. Pri tej priliki se bo blagoslovil pogrebni križ ter bodo vse stvari pogrebnega odseka na ogled. Prepričali se bodo člani in prijatelji društva na svoje lastne oči, kaj se vse premore v kratkem času z dobro voljo in z združenimi močmi. — Novi člani se še vedno sprejemajo pod navadnimi pogoji. Prijatelj izobrazbe, vsi v izobraževalno društvo — Odbor.

Cerkvena slavnost v Stavenščincih pri Sv. Petru pri

Radgoni. Tudi naša vasičica ni med zadnjimi. Po dolgem času smo dobili novi zvon za vaško kapelico, katerega smo že vsi z veseljem pričakovali. Vlila ga je mariborska ljevana g. inž. Bühl-a. Slovesna balgoslovitev zvona, kar tudi kapelice, katero je dal prenoviti g. Jakob Sattler, se je vršila dne 15. oktobra po č. g. župniku Kocbeku in v spremstvu domačega g. p. A. Sattlerja in gg. kaplanov Aščiča in Sajovic. Obenem je bil blagoslovjen tudi zvon od kapelice v Stavenskem vrhu. Ob tej slavnosti je bilo navzočih lepo število vaščanov in sosedov. Sedaj se pa mila glasa zvona oglašata vsak dan iz lin vaške in vrhoške kapelice ter opominjata ljudi k molitvi. Vsa čast in hvala vsem darovalcem, posebno pa nabiralcem, oziroma naročnikoma, ki sta toliko žrtvovala za dobro novih zvonov. Da se je izpolnila nas vseh srčna želja, torej vsem, ki so količaj pripomogli, prisrčen Bog plati!

Dvojnega morilca prijeli. V zadnjem »Slov. Gospodarju« smo poročali, kako je krojaški pomočnik Schrott, rodom Dunajčan, v Zagrebu v noči od 20. na 21. m. m. s kladivom v spanju ubil krojaškega pomočnika in vajenca in nato oropal blagajno krojaškega mojstra Stipetiča. Morilec Schrott se je nato odpeljal iz Zagreba v Celje, kjer je prodel oropano sukno za 8000 K. Iz Celja se je odpeljal v Poljčane, kjer je bival pod imenom Rubnik tri dni. Ko se je začutil dovolj varnega, je stopil ponovno na vlak, se odpeljal proti Mariboru in tam izstopil. Mejo je nato prekoracil peš. Potoval je z največjo previdnostjo, toda kljub temu ni ušel roki pravice. Ko je namreč prispel na Dunaj, je napravil usodepolno napako, da je takoj obiskal svojega bivšega mojstra. Dunajska policija, ki je pa bila o morilcu obveščena, je dala hišo nadzorovati. Detektiv Josip Dolejš je Schrotta takoj spoznal in ga aretilal. Morilec je svoje dejanje brez vsakega kesanja priznal, pravi pa, da je imel samo namen Panijana in Jagiča samo omamiti. Vsekakor bo obsojen v Avstriji, kjer je smrtna kazen odpravljen. Dolejš, ki je Schrotta prijel, prejme od zagrebške policije razpisano nagrado v znesku 20.000 K, kar znači v avstrijski valuti vsekakor čedno svotico, okroglo 6 milijonov K. Policija je morilca oddala sodišču.

Bogata zaplemba. Dne 27. m. m. je zaplenil mariborski carinik Rudež tržaškemu trgovcu Domenico 340.000 dinarjev, katere je hotel iztohotapiti v Italijo. G. Domenico je imel v denarnici 3.800 din., v nekem zavodu 100 tisoč din., pri telesni preiskavi so našli pri njem 16.000 dinarjev in v nogavicah 80.000 dinarjev. Vsega skupaj so mu odvzeli 340.000 din., razven tega se tržaški tihotapec nahaja še v preiskavi.

Dva velika požara. Minuli petek ponoči je uničil požar usnjarijo Zdravkovič v Beogradu. Škoda zanaša 1 milijon. V soboto minulega tedna je izbruhnil nenašoma požar v veliki osješki tvornici pohištva g. Josipa Povišila. Požar se je naglo razširil na celo strojarnico, glavno žago ter dve delavnici. Škoda je ogromna in se ceni na 6 do 7 milijonov kron. Tvornica pa je bila popolnoma zavarovana.

Steklina se čudno širi po naših krajih. Vedno več steklih psov se pojavlja. Bolnišnice, kjer se zdravijo taki nesrečni bolniki, so prepoplnejene. Opozorjamо ljudi, da sumljive inbolehne pse takoj poibjejo, da se prepreči širjenje te nevarne in nesrečne bolezni.

Nenavaden samomor. Dne 25. t. m. se je zgodil v Düsseldorfu na Nemškem slediči nenavaden slučaj samomora: Neki Reinhard Kemmler je sklenil v jezi nad življnjem, da si ga sam konča in to na temeljtu način. Vzel je ročno granato, šel ž njo na pašnik v predmestju, se vse del na njo in nato zažgal vžigalno vrvico. Njegov prijatelj, nevesta in njena mati so hiteli za nesrečne nežem in ga dobili ravno, ko je sedel na granati in je vrvica že gorela in so hoteli tlečo vrvico ugasniti — a bilo je že prepozno — — s silnim pokom se je granata razpočila in smrtno raztrgala Kemmlerja in one tri osebe, ki so mu hoteli oteti življnjem v tako osodepolnem trenutku.

Naš prvi aeroplán brez motorja. Nemci, Angleži in Francozi že imajo aeroplane, ki so brez bencina, motorjev in ropotajočega propelerja. Sedaj pa se je posrečilo, da je izumil tudi naš pilot Štefan Hosu tak aeroplán, s katerim bo poskusil svoj prvi polet te dni v Zagrebu. Ta nova iznajdba na polju zrakoplovstva je tako napravljena, da se dvigne aeroplán sam v zračne višine brez motorja, lahko mirno stoji v zraku in ostane v zračnih višinah od 8 do 12 ur. Hosunov aeroplán je napravljen samo za eno osebo, dolg je 6 metrov in težak 54 kg. Ti novi aeroplani, ki bodo vozili po zraku brez vsakega ropota, bodo grozno oranje v prihodnjih vojskah.

Silne poplave. Vsled neprestanega deževja sta narasi reki Sava in Donava 3 metre nad navadno stanje. Nevarne poplave so imeli po južni Srbiji, Hercegovini in Bosni. Škoda vsled poplave je ogromna in se še ne da preceniti, ker je še vse pod vodo.

Prostovoljno gasilno društvo v Loki pri Zidanem mostu se najiskrenje zahvaljuje vsem dobrotnikom, kateri so ga podpirali in dovažali material za novi Gasilski dom. Čast gre v prvi vrsti Ločanom, kateri tudi posestnikom iz Rečice, kateri so veliko žrtvovali pri delu in z dovažanjem. Posebne zasluge se pa mora vsekakor pripoznati Ivanu Sabotniku, Ivanu Krohnetu, Karlu Pražen, Ani Šepcu (Amerikanci iz Loke), kateri so nam skupno doposlali 73 doljarjev, posestniku Jožetu Kiselj, obč. svetovalem 1200 K in neimenovan 400 K, kar je za to društvo od teh darovalcev posnemanja vredno. Prosili bodoemo, da nas še zanaprej podpirate in naj se še malo z dovažanjem žrtvuje tudi Št. Jurij, katerega smo, razen Antona Zupančiča pogrešali, kateri tudi Breg; kar storite za društvo, storite v svojo korist. Zatorej kličemo, žrtvujte, kadar vas pridemo prositi za dovažanje, tudi mi se bomo žrtvovali za vas v slučaju, Bog nas varuj nesrečo, pa najsibo dan ali noč, vam prihitimo vedno na pomoč!

Listnica uredništva. G. dopisnik s Koprivnico: Šolske

razmere sporocite Višemu šolskemu svetu v Ljubljani in zahtevajte, da vendar enkrat napravi red na vaši šoli.

Gospodarstvo.

Vinski trg v naših južnih krajih. Nova vina iz okolice Vršca—Bjelecerke—Subotice se ponujajo po 300—400 kron en hektu franko železnica. Pričačuni še treba tovornino od 5—6 K, pride torej 1 liter na 10 K franko Zagreb. Dalmatinska nova vina vedno bolj padajo v ceni. — Radi pomanjkanja denarja je kupčija z dalmatinskim vini v zastolu. Pred nekaj dnevi so se posvetovali pri zagrebški železniški direkciji zastopniki trgovcev in industrijev radi zboljšanja železniškega prometa. V Zagrebu so obljudili, da bodo storili vse, da se uredi promet, ker brez dobro urejenega prometa na železnicah ni niti govoriti o kaki živahnosti glede trgovine z novim vinom. Južna vina podražuje samo železniška s svojim neurejenim prometom in neznosno visoko tovornino.

Podučno predavanje o živinski kugi je imel minilo nedeljo v Št. Marjeti ob Pesnici mariborski živinozdravnik g. Hinterlechner. Predaval je v šoli nad 1 in pol ure ob obilni udeležbi. Vsi poslušalci se zahvaljujejo predavatelju ki je podučeval živinorejce o najbolj nevarni kužni bolezni zelo podučljivo, zanimivo in vsem kmetom razumljivo.

Prejemanje plemenskih bikov v mariborskem okraju v letu 1922. Državne premije so se priznale sledičim posestnikom: 500 din. Šimonu Plečko v Račah. 400 din. Mihaelu Danko v Vukovskem dolu. 300 din. Janezu Prelog v Jenčah, Francetu Finguš v Brezuli, baronu Pius Twiki v Krčevini, Tereziji Gornik v Selnicu ob Muri. 200 din. Antonu Vernik v Spod. Hočah, baronu Pius Twiki v Krčevini, Josipu Fleišhaker v Jelenčah, Alojziju Petek v Voseku, Antonu Mesarič v Janževi gor. 160 din. Josipu Kek v Počrežju, Mariji Steinwender v Svečini, Mihaelu Hercog v Ceršaku, Ludviku Rečnik v Sp. Hočah, Martinu Gerecnik pri Sv. Marjeti na Drav. polju, Romanu Veranič v Dolgošah. 100 din. Francetu Rajšp v Spod. Jakobskem dolu, Gregorju Koren v Slivnici, Samostanu Sv. Pavel v Limbušu, Antoniju Cebe v Zg. Hočah, Upravitelju Racerdor v Krčevini, Antonu Finguš v Gorici, Rupertu Grahorniku Na Ranci. 90 din. Vincencu Knuplež v Sp. Jakobskem dolu. 80 din. Fr. Geršič v Lajtersbergu, Heleni Teršavec v Metavi. Gosp. J. Hornicki v Št. Iliju v Slov. gor se je pripronal za njegovega v letu 1921 licencovanega in prejemanega bika, vzrejevalno nagrado 90 din.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejmi dne 27. oktobra 1922 se je pripeljalo 95 svinj. Cene so bile sedeče: Mladi prašiči 5—6 tednov starci komad 500—800 K, 7—8 tednov starci 1000—1200 K, 3—4 meseca starci 1800—2900 K, 4 do 6 mesec starci 3400—3800 K, prašiči 8—10 mesec starci 4000—4600 K. Kupčija je bila živahnina in se je prodalo 82 svinj.

Nekaj o zadnjem zagrebškem sejmu, ki je bil 25. t. m. Na zadnjem zagrebškem sejmu je predvsem padla cena svinjam in sicer za 15—17 K pri enem kilogramu. Osobito veliko svinj so pripeljali na sejmi iz Vojvodine in Srema. Neki trgovec iz Bačke je zahteval za svoje blago 70 K, a seveda mu jih ni nikdo plačal, ker so plačevali za prvovalne svinje 58—60 K (na predzadnjem sejmu pa že po 75—79 K), drugovrstne svinje so pa bile po 55—57 K (predzadnjič še po 65 K). Živinorejci so pripeljali na zadnji zagrebški sejmi zelo malo goveje živine, prvovalnih volov sploh ni bilo, ampak le nekaj prvovalnih krav. Največ je bilo na sejmu bosanske živine. Cene živini so bile sedeče: Drugovrstni voli 28—32 K (predzadnjič še po 32—36 K), tretjeraredni voli po 23—26 K. Krave prvo razredne 30—36 K, II. razredne 24—28 K, III. razredne 14—18 K 1 kg žive teže. Telice po 22—24 K, bosanske krave po 20—23 K. Teleta so padla v ceni in so plačevali živali slabše vrste po 45—50, boljše po 56—60 K. Krme prihaja na zagrebški sejmi zelo malo in so plačevali po 800 K, 850 K, 950 K, (predzadnjič je bila krma po 700—960 K), detelja po 1.100—1.200 K (predzadnjič 950—1.100 K), slama po 500—600 K 1 meterski stot. Drv je bilo malo in je stal en hrvatski voz cepljenskih drv 1.500 K, 1.600 K, 1.700 K. Zelje podajajo v Zagrebu glavo po 4—9 K.

Padeč manufakturnih cen v Zagrebu. V Zagrebških listih čitamo oglase, kjer najavljajo razne tvrdke veliko znižane manufakturne cene. Tako so fini angleški šofri padli za polovico (od 1600 na 800 do 870), fini češki flanel od 160 na 95, šnirlbarhet (od 120 na 75), šton od 75 na 50 K, kreton od 90

Dvogover. Tonček, kje pa kupuješ štofe in hlačevino, ker imaš zmiraj tako lepe obleke? — Ja, moj ljubi tovariš, mu odgovori Janko, v Celju pri Ivanu Mastnak, Kralja Petra cesta 15; tam dobiš vse bolj po ceni, prav dobro blago in dobro mero. 9056 (5-1)

Priporočamo najcenejšo manufakturno trgovino M. Feldin, Maribor, Grajski trg 1. — Več v oglasu.

Raz poštne za odgovor, se pri vprašanjih za inserate ne odgovarja!

Vabilo na izredni občni zbor

KMETIJSKE NAKUPOVALNE IN PRODAJNE ZADRUGE V SOLČAVI, r. z. z o. zav. ki se vrši v nedeljo, dne 12. novembra 1922, po drugem sv. opravilu v društveni dvorani.

Dnevni red:

1. Prememba pravil v §§ 8, 11, 16, 29, 31, 32, 38, 40.

Velik prihranek

za vse gospodarje moj najnovejši iznajdeni domaći mlini na roko ali na drugo moč. Melje žito na tri dele in najprostejše do najfinješe.

Stroj za koruzo li ščiti,

kateri tudi koruzo takoj osnaži in se lahko tudi opremi, da se porabi za vejalnik za vsako zrnje zvejeti. Ceniki in slike se pošljejo proti 1/2 din. znamki.

Za obilna naročila se priporoča

Jakob Puško, Budina, Ptuj.

Opomba. Ti in vsi drugi moji stroji so bili na mariborski razstavi odlikovani z zlato kolajno in sem dobil že čez 50 naročil. 1-2

Visokodebelna

sadna drevesa

jablane, hruške, marelice in breške (ndi pritlikavci) se dobe Ruha cesta 15. 2-3 917

Posestvo se proda, meri 8 oralov. Vprašase pri Francu in Mariji Marko v Kamnici 66, pri Mariboru 92c

Zimsko perilo, nogavice za moške in ženske, koce, odeje, preproge prodaja po znižanih cenah 937

Franjo Majer, Maribor manufakturina trgovina 1-2 Glavni trg 9. 900

Moško in žensko suknjo, lodne, platno, vsakovrstno perilo ima po znižani ceni v zalogi manufakturina trgovina

Franjo Majer, Maribor 1-2 Glavni trg 9. 902

Kupim hišo v Mariboru ali predmetu. Posredovalci dobe nagado Dolajš Ludvig, Sv. Jakob v Sl. gor. 1-3 928

Vrline jagode, za pressa prodaja kom. po 50 v. Popovičeva ul. 7 (pri kademtici). 934

NOAH D 22 se bo razpošiljala vsled neugodne jeseni najbrž šele spomladji. Naročila še sprejema na daljnico v Vrbanjaku, St. Ilij, Velenje Jamstvo 15 let, izredna rodovitnost. Rozge te vrste bo kupovala trdnica po visoki ceni nazaj. 935

Popolna oprava za spalno sobo iz trdega lesa, skoraj novā, se ceno proda. Iz pripravnosti se zve v Maribor, Aleksandrova c. 77 v trgovini. 1-3 926

Hiša v Šoštanju, nova se proda ali zamenja za hišo v Mariboru ali okolici. Naslov v upravi Slov. Gosp. 94

Proda se lepo posestvo, 3 oralov, 10 minut od postaje in trga. Cena po dogovoru. Naslov v upravi lista. 930

200 kron na dan

lahko vsak zasluži doma v svojem kraju. Kdor hoče ta zaslužek, naj pošlje v pismusvoj natancni naslov ter znamko za odgovor.

JOSIP BATIC, Litija 31. 10-4 869

Seno, slamo drva, premog, žito, krompir, sadje in druge deželne pridelke kupuje in prodaja

Vinski sodi novi, prodajo se v Mariboru, Kopitarjeva ul. 6. 933

2 letno žrebe zelo lepo, srednje težko zamenjan za debelo svino, vino, stoeč vsakovrstni les, drva, krompir, žito, čebelne panje itd. Žrebe prodam tudi na up ali ga dam v oskrbo po potplačilu hrane in dostaviti evsa. Žrebe je na ogled v Mariboru, Frankopanova ulica 35, dvorišče.

Prek ic. Jaz Marija Planko, preključen in obžalujem vse neresnične govorce, ki sem jih razširjevala po vasi o Marici Hrovat ter se ji zahvaljujem, da mi je žalitve odpustila. Podvin, 22. oktobra '22. 932

Prek ic.

Jaz Marija Planko, preključen in obžalujem vse neresnične govorce, ki sem jih razširjevala po vasi o Marici Hrovat ter se ji zahvaljujem, da mi je žalitve odpustila.

Podvin, 22. oktobra '22. 932

MARIJA PLANKO.

Zelo dobra trgovina brez konkurenčne, z gostilno, gospodarsko posloplje, in 6 in pol oralov njiv in travnikov, na prometnem kraju v mariborskem okraju se zavoljo družinskih razmer takoj prodaja Vpraša se pri upravi Slov. Gosp. 925

Vinogradniki pozor! Na suto cepljene trte so na prodaj in sicer najbolj pripovedljive in čiste vrste. V zalogi je tudi več tisoč vkorjenjene in necepljene bele šmarnice. Kdor hoče pridelati mnogo dobrega vina za dom in za delavnicu, naj naroči necepljeno belo šmarnico. Ta vrsta je odporna proti trtnim ušem, je ni treba škropiti in ne žvepljati.

Tudi druge vrste bolezni je ne napadajo. Trte so cepljene na podlagi Rip portalis in na Göthe No. 9. Cepljene trte se le prodajajo popolnoma zaraščene, zdrave in lepo vkorjenjene, za kar se jamic. Naročila se sprejemajo le, sko se pošlje ena tretjina svote kotara, ostalo pa po povzetju. Na naročila brez are se ne oziram. Cena trtam po dogovoru. Vsak naročnik naj pošlje tudi znamke in ovitek za odgovor. Trte prodaja FRANC SLODNJAK, trinar, Sv. Lovrenc v Slov. gor., p. Juršinci 1-3 910

Cepljene trte na prodaj: veliki rizling, gutedl, dišeči traminec, ranfol, tronta. Cene po dogovoru. Oglasiti se pri Franc Raušl, Kukova, p. Juršinci 912

2-3

Singer igle 4-8 854

Singer olje

Singer sukanec

Singernadomestni deli i. t. d.

Singer šivalni stroji za rodbinske kakor za vse obrtniške svrhe.

Prodaja na mesečno odplačilo (24 mesecev). Lastna mehanična delavnica za popravilo vseh sistemov šivalnih strojev. Zastopstvo v vseh večjih mestih.

Singer šivalni stroji Bourne & Co., New-York Maribor, Šolska ulica 2.

2-3

Seno, slamo drva, premog, žito, krompir, sadje in druge deželne pridelke kupuje in prodaja

OSET ANDREJ, MARIBOR

Aleksandrova cesta 57, tel. 88.

3-839

Zimsko perilo klobuke dežne plašče 2-10 893

čevje, dokolenice (ramaže), copate, nogavice, rokavice, kravate, odeeje, različno modno in galantirsko blago najceneje nudi

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2

2-10 893

sta na prodaj pri g. M. Berdajs, Maribor. 3-3 882

Vinski sodi

novi in stari se kupijo po ugodnih cenah pri Fr. Kepiču, Ljubljana. Trnovo. 4-4 864

2-10 893

Cepljene trte

različnih najbolj pripovedljivih vrst cepljene na podlagi Rip. Portalis, vkorjenjenih divjakov in belo vkorjenjene trte šmarunic za prodati. Pri vprašanjih je treba priložiti znamko za odgovor.

Naročite že sedaj, da spomladi ne boste brez trte, ko bo čas sajenja. Cena nizka, po dogovoru Alojzij Grabar, pos. in trnar, Zagorci, p. Juršinci pri Ptaju. 1-4 892

4-5 892

Vzame

se tako v najem trgovski lokal v sestavljanju in s inventarjem na celo dobro idoče v kraju. Cenjene ponudbe na upravitelje Slov. Gospodarja pod "Lekal 884". 4-5

2-3 906

Kupita

se dva rujava ali črna ne nad 6 let stara konja za težko vožjo in tek.

Ponudbe z navedbo cene na poštni predal z, Maribor. 936

2-3 906

Amerikanski SINGER

šivalni stroji dobivajo se edino le v naši lastni novi prodajalni v

Maribor, Šolska ul. 2

kakor tudi

Singer igle 4-8 854

Singer olje

Singer sukanec

Singernadomestni deli i. t. d.

Singer šivalni stroji za rodbinske kakor za vse obrtniške svrhe.

Prodaja na mesečno odplačilo (24 mesecev).

Lastna mehanična delavnica za popravilo vseh sistemov šivalnih strojev. Zastopstvo v vseh večjih mestih.

Singer šivalni stroji Bourne & Co., New-York

Maribor, Šolska ulica 2.

2-3

Poljedelci! Fižol

črešnjevec (Wachtlbohnen Cocco)

kupi vsako množino in plača najvišje cene

tvrdka Hmelakin drug

Maribor, Slomškov trg 6.

3-839

Posestvo na prodaj, obstoječe iz 2 in pol oralna vinograda, 8 oralov lepe, zadonosnika in travnika z lepo zidanimi hribi, obokano kletjo, preš in gozdarskim poslopjem. Posestvo leži v občini Bagovica, okr. Maribor in je blizu okrajne ceste na lepi solnčni legi. Nadaljnja pojasnila daje Franc Piskersek pri Sv. Barbari pri Mariboru. 3-8 882

Posteljni nô, kakor: modroce, vložke in zofe

se bom potrudil najtrpežnejše izdelovati

Ivan Jazbec, tapetar Celje.

Delavnica v Gaberjih, stranska ulica od kino.

2-5 905

Draginja je velika, zaslužek pa majhni. Kdor hoče z malim trudem gotovo do 200 K na dan zaslužiti, naj pošlje svoj natančen naslov in známko za odgovor. 4-10 477

Josip Batič, Litija 32

Pozor! Imam za prodati 2 težka voza za težo od 30 do 40 q po ugodni ceni, voza oddam tudi za dober vinški mošt, kupci naj se blagovilijo obrniti pismeno ali ustreno pri trgovini M. Šumer v Poljanah, kjer izvedo natančno ceno, eventualno zamenjo vinskega mošta za vozove. 2-2 896

Izboljšana šmarnica!

garantirana, prav dobro vkorjenjena, več deset lisoč komadov na prodaj! Pojavila daje oziroma sprejema naročila Trnica, Sv. Janž p. Velenje. Ne zamudite, dokler je še kaj zaloge! Za odgovor se naj priloži dopisnicu!

2-3 906

Cepljene trte, različnih vrst na podlagi Rip. Portalis in tudi vkorjenjene bele šmarnice prodaja Franc Zelenko, posestnik v trnar, Rucmanci, Sv. Tomaž pri Ormožu. Cena po dogovoru. Za odgovor priložite znamke. 2-915

CADRANSKA BANKA a. d., BEograd

javlja, da bo pričenši z dnem 1. novembrom 1922 obrestovala pri vseh svojih podružnicah v Jugoslaviji stare in nove

vloge na knjižice s čistimi 5%

obresti.

Vloge na tekočem računu se bodo obrestovale po

dogovoru najugodnejše, posebno pa vezane vloge